

[Justitsministeren.]

Bestemmelserne i kapitlerne 12 og 13 i borgerlig straffelov af 1930 var ikke tilstrækkelige, heller ikke efter de ændringer og skærper, der var gennemført i 1939, og navnlig var de ikke tilstrækkeligt specialiserede. Der var trang til regler, der særlig havde henblik på en besættelsessituation som den, vi har gennemlevet. Straffelovstillæggene kan betragtes som en udbygning af bestemmelserne i borgerlig straffelov § 101 om den, der yder fjenden bistand med råd eller dåd, idet de forhold, der kan straffes efter straffelovstillæggene, kan betegnes som mere eller mindre direkte bistand til fjenden ved råd eller dåd. Straffelovstillæggene gik ud fra, at der under besættelsestiden havde været krig eller truende udsigt dertil, og gennem deres bestemmelser blev i alt fald handlinger, begået under den netop overståede besættelse og en kortere tid derefter, gjort strafbare ud fra den betragtning, at besættelsen i denne forbindelse måtte ligestilles med krig.

Da bestemmelserne i borgerlig straffelov havde vist sig utilstrækkelige, bl. a. ved ikke at tage hensyn til en besættelsessituation, og da straffelovstillæggene af 1945 som nævnt kun tog sigte på handlinger begået under eller kort efter den overståede besættelse, måtte det spørgsmål melde sig, om man ikke burde foretage en revision af den gældende straffelov, således at denne, også set på baggrund af erfaringerne før og under den tyske besættelse og erfaringerne efter afslutningen af den anden verdenskrig, kom til at svare til de forhold, hvorunder vi i virkeligheden lever. De skiftende justitsministre anså det imidlertid for rigtigt at udskyde spørgsmålet om gennemførelsen af sådanne straffelovsændringer, til den retslige behandling af landsforræder- og værne-magersagerne nærmede sig afslutningen. Den 9. april 1948 nedsatte justitsminister Busch-Jensen et af jurister sammensat udvalg med højesteretsdommer Ernst Colov som formand med den opgave at overveje, hvilke ændringer i straffeloven, navnlig i kapitlerne 12 og 13, der må anses begrundet i de erfaringer, der var indvundet siden straffelovens vedtagelse, i særdeleshed naturligvis under Danmarks besættelse og i tiden derefter. Under behandlingen den 7. december 1948 af det af medlem af folketinget Thestrup m. fl. stillede forslag til beslutning af tinget om nedsættelse af et udvalg til at undersøge, om den gældende lovgivning på det her omhandlede område var tilstrækkelig effektiv, kunne justitsministeren oplyse, at det ca. 8 måneder tidligere

nedsatte udvalgs arbejde nu formentlig kunne forventes afsluttet i nær fremtid. Den 31. marts 1949 afgav det juridiske udvalg sin betænkning til justitsministeriet, indeholdende et udkast til ændringer i og tilføjelser til straffeloven. Der har derefter af min forgænger i efteråret 1949 været forhandlet med det af folketinget den 5. april samme år nedsatte udvalg, som den 8. november 1949 har afgivet en beretning om sit arbejde. Spørgsmålet har endvidere på grundlag af juristudvalgets betænkning været emne for forhandlingerne på Dansk Kriminalistforenings årsmøde den 14. november i fjor, hvor der blev fremsat flere interessante udtalelser, ikke mindst af deltagere fra de andre nordiske lande.

Efter at jeg nu har søgt at sætte mig ind i det således foreliggende betydelige materiale, fremsættes lovforslaget her i en skikkelse, der vel i det hele bygger på det juridiske udvalgs udkast, men dog på en række mere eller mindre væsentlige punkter afviger derfra. Forslaget omfatter foruden ændringer i kapitlerne 12 og 13 i borgerlig straffelov tillige ændringer i enkelte andre bestemmelser i og udenfor straffeloven, som har tilknytning til disse kapitler. De foreslåede ændringer tilsigter kort sagt dels en tydeliggørelse, dels en skærpe af straffene, dels endelig en ikke uvæsentlig udvidelse af det strafbares område, herunder indførelsen af nye bestemmelser, der skal tjene som værn mod femtekolonne virksomhed.

Et led i bestræbelserne for tydeliggørelse af straffelovens bestemmelser i de omhandlede kapitler er det, at lovforslaget udtrykkeligt i § 98, stk. 2, definerer „besættelse“ som „fremmed besættelse af dansk statsområde, når og så længe den påtvinges landet ved magtanvendelse eller trusel derom“, og iøvrigt nævner besættelse eller truende udsigt dertil, der altså overalt skal forstås som lige nævnt, i de enkelte bestemmelser ved siden af det traditionelle „krig eller truende udsigt dertil“. Definitionen er i alt væsentligt den samme som den, der i udvalgets udkast er givet i § 103, stk. 2, men jeg har anset det for rigtigt, at den findes straks i begyndelsen af kapitel 12, og har i forbindelse med den ændrede teknik, hvorefter besættelse ikke sættes i klasse med krig, men nævnes selvstændigt, kunnet forkorte begrebsbestemmelsen. Foreligger der besættelse i den i definitionen givne forstand, er det en selvfølge, at det er uden betydning, om den folkeretligt kan karakteriseres som krig eller ikke. Selvom lovforslaget utvivlsomt i denne henseende betyder en tydeliggørelse, må det som anført af udvalget i